

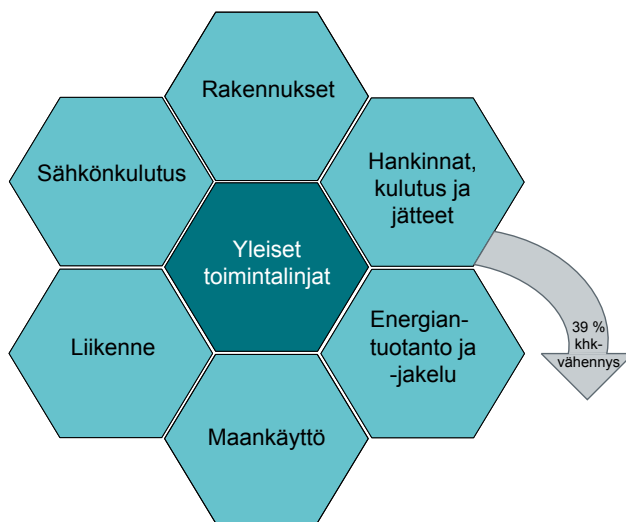
Pääkaupunkiseudun ilmastotyö etenee tammikuu-kesäkuu 2010

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut

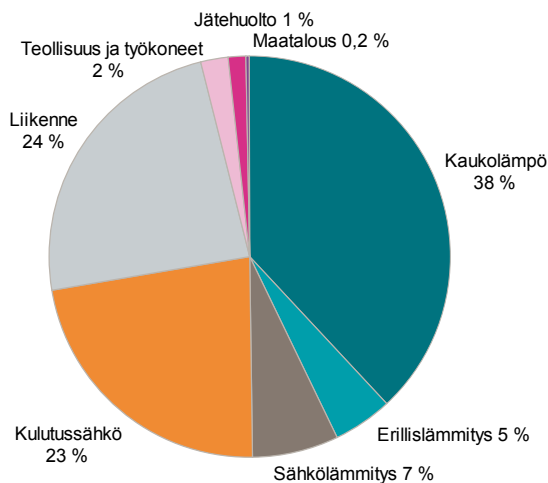

PÄÄKAUPUNKISEUDUN ILMASTOSTRATEGIA 2030 HYVÄKSYTTIIN

Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030 hyväksyttiin Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa alkuvuodesta 2008. Strategian tavoitteena on vuoteen 2030 mennessä alentaa pääkaupunkiseudun energiankulutusta ja vähentää asukasta kohden laskettuja kasvihuonekaasupäästöjä 39 prosentilla vuoden 1990 tasosta. Strategia sisältää kuusi sektorikohtaista osaviestiä liikenteeseen, maankäyttöön, sähkönkulutukseen, rakentamiseen, hankintoihin, kulutukseen ja jätteisiin sekä energiantuotantoon ja jakeluun. Tässä puolivuositain ilmestyvässä katsauksessa esitellään parhaita esimerkkejä siitä, miten ilmastotyö on edennyt pääkaupunkiseudulla näillä eri sektoreilla.

Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030 esittelee kullekin sektorille valikoiman keinoja, joilla päästövähennyksiä voidaan saavuttaa

Kasvihuonekaasujen päästöt sektoreittain pääkaupunkiseudulla vuonna 2009.

PÄÄKAUPUNKISEUDUN PÄÄSTÖT PYSYNEET ENNALLAAN

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä seuraa kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä ja laskee pääkaupunkiseudun päästöt vuosittain. Kesäkuussa julkaistu Pääkaupunkiseudun ilmastostrategian -päästöjen kehitys 2009 on kattava katsaus seudun kasvihuonekaasupäästöihin. Pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2009 olivat 5,9 miljoonaa tonnia hiilidioksidiksi laskettuna (CO₂-ekv.), eli samalla tasolla kuin vuonna 1990. Edellisvuoteen verrattuna päästöt laskivat noin 1,5 %. Noin puolet pääkaupunkiseudun päästöistä aiheutuu lämmityksestä, neljännes sähkönkulutuksesta ja neljännes liikenteestä. Tarkastelussa ei ole mukana lentoliikennettä, laivaliikennettä sataman ja lähialueiden ulkopuolella eikä ruoantuotannon ja kulutushyödykkeiden valmistamisen aiheuttamia välillisiä päästöjä.

Asukaskohtaiset päästöt olivat vuonna 2009 Helsingissä 5,5, Espoossa ja Kauniaisissa 5,6 ja Vantaalla 6,4 t CO₂-ekv. Laskua vuodesta 2008 kertyi vastaavasti 1 %, 5 % ja 5 %. Kaupunkien yhteinen asukasta kohti laskettu päästölukema oli 5,7 t CO₂-ekv., joka on selvästi vähemmän kuin vuonna 1990 (7,1 t CO₂-ekv.). Väkiluku on kasvanut samassa ajassa merkittävästi, mikä näkyy pienentyneinä asukaskohtaisina päästöinä. Pääkaupunkiseudun ilmastostrategian tavoitteena on vähentää asukasta kohti laskettuja päästöjä 39 % vuoden 1990 tasosta eli 4,3 tonniin CO₂-ekv. vuoteen 2030 mennessä. Vuoteen 2009 mennessä päästöt ovat laskeneet 20 %, mutta vuosien välinen vaihtelu on melko voimakasta.

Vuonna 2009 pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteenlasketut kaukolämmön kasvihuonekaasupäästöt kasvoivat, mutta liikenteen ja kulutussähkön pienenivät. Vuonna 2009 erityisesti raskaan liikenteen päästöt laskivat, ja Suomessa ja pääkaupunkiseudulla kulutettu sähkö oli edelleen melko vähäpäästöistä vähäisestä lauhdesähkön tuotannosta johtuen. Kaukolämpöä kului 10 % edellisvuotta enemmän. Espoossa uusi maakaasuvoimala vähensi kaukolämmön päästöjä, ja Vantaalla raskaan liikenteen väheneminen näkyi kokonaispäästöissä. Taloudellisen taantuman vuosina 2008 ja 2009 päästöt ovat olleet selvästi pienemmät kuin edeltäneellä viiden vuoden jaksolla.

ILMASTOASIAKKAUPUNKIEN PÄÄTÖKSENTEOSSA

Alkuvuodesta julkaistiin Helsingin Energian kehitysohjelma, jonka mukaan uusiutuvien energialähteiden osuutta kasvatetaan vuoteen 2020 mennessä vähintään 20 %:iin. Vuoteen 2030 mennessä ohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteutuessa energiantuotanto olisi lähes hiilineutraalia. Kehitysohjelman perusteina ovat kaupunginvaltuuston 2008 tammikuussa Helsingille asettamat ilmastopoliittiset tavoitteet. Kehitysohjelma on ollut kevään aikana lausuntokierroksella ja se käsitellään syksyllä kaupunginvaltuustossa.

HSY järjesti tammikuussa Pääkaupunkiseudun ilmastoseminaarin, jonka pääpuhujana oli professori Katherine Richardson Kööpenhaminan yliopistosta.

Helsinkiin on perustettu kaupungin ympäristöpolitiikan työryhmä, jonka tehtävänä on laatia ehdotus kaupungin uudeksi ympäristöpolitiikaksi. Työryhmän tulee tuoda ympäristöpolitiikka kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi tämän vuoden loppuun mennessä. Puheenjohtajana toimii apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri.

Espoo on laatinut pääkaupunkiseudun ilmastostrategian pohjalta oman toimenpideohjelman, josta on tekeillä arviointi. Tavoitteena on laatia suunnitelma siitä, mitä toimenpiteitä vuosittain tehdään, mitkä näistä ovat kannattavimpia ja minkälaisiin päästövähennyksiin toimenpideohjelmalla päästään. Kevään aikana Espoossa vieraili kaksi asiantuntijaa Freiburgista ICLEI:n Agenda+ verkostosta arvioimassa kaupungin ilmastotyötä.

Vantaalla on linjattu osana ns. Vantaa-sopimusta kaupungin tavoitteeksi 5 % vuosittainen päästövähennys kasvihuonekaasupäästöissä. Työtä ohjaa toimialajohtajista koottu ilmastonmuutoksen johtoryhmä. Kullekin toimialalle on lisäksi valittu ympäristövastaavat ja laadittu ilmasto-ohjelmat. Kaupunginvaltuustolle esiteltiin kesäkuussa ilmastotyötä ja valtioneuvosten tulevaisuuselontekoa ilmasto- ja energiapolitiikasta.

Kauniaisten kaupunki on liittynyt muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien mukaan TEM:n kuntien energiatehokkuussopimukseen.

ILMASTOTIETO LEVIÄÄ

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen vetämä ilmastoneuvontakeskus-hanke etenee TEM:ltä saadun hankerahoituksen turvin. Keskuksen tehtävänä on neuvoa pääkaupunkiseudun

asukkaita ja jatkossa myös pk-yrityksiä ilmastopäästöjen vähentämisessä. Keskuksessa voi vieraila tulevaisuudessa henkilökohtaisesti tai internetin kautta. Lisäksi suunnitteilla on siirrettävä infopiste. Ilmastoneuvontakeskuksen toiminnan on tavoitteena käynnistyä Energiansäästöviikolla 2010. Hankkeessa on mukana Helsingin kaupungin ja Helsingin Energian lisäksi Espoon ja Vantaan kaupungit, HSL ja HSY.

HSY järjestää vuosittain Pääkaupunkiseudun ilmastoseminaarin. Tammikuussa pidetty järjestyksessä toinen ilmastoseminaari kokosi yhteen runsaat 200 osallistujaa. Seminaarin pääpuhujana oli professori Katherine Richardson Kööpenhaminan yliopistosta. Seminaarin yhteydessä palkittiin Veikkaus Oy Luonnonvarojen säästäjä -palkinnolla. Palkinto myönnetään yritykselle tai yhteisölle, joka on merkittävästi vähentänyt tuottamansa jätteen määrää ja säästänyt siten luonnonvaroja. Veikkauksen Vantaan pääkonttorin jätemäärä on laskenut vuosina 2003-2008 noin 30 %. Samaan aikaan hyötykäyttöön menevien jätteiden osuus on noussut 40 prosentista 99 prosenttiin.

VÄHÄPÄÄSTÖISTEN AJONEUVOJEN SUOSIMINEN JA YMPÄRISTÖVYÖHYKE ETENIVÄT HELSINGISSÄ

Helsingin kaupunginhallitus hyväksyi toukokuussa kaupungin ilmansuojelutyöryhmän ehdotuksen vähäpäästöisten ajoneuvojen edistämisestä ja ympäristövyöhykkeen perustamisesta. Toimenpiteet vähentävät liikenteen kasvihuonekaasupäästöjä, terveydelle haitallisia päästöjä ja melua sekä parantavat keskuksen ilmanlaatua.

Kaupunki asettaa vähäpäästöisille henkilöautoille kriteerit, joiden mukaan vähäpäästöisten bensiini- ja dieselautojen hiilidioksidipäästöjen on oltava alle 100 grammaa/kilometri ja säänneltyjen päästöjen Euro 5 -tasoa. Vähäpäästöisyyden kriteerejä tiukennetaan kahden vuoden välein, kun lisää vähäpäästöisiä autoja tulee markkinoille. Kriteerit täyttävälle ajoneuvoille myönnetään 50 prosentin alennus yleisten liikennealueiden pysäköintimaksuista. Liityntäpysäköintipaikoille merkitään omia vähäpäästöisille ajoneuvoille varattuja pysäköintipaikkoja sekä latauspaikkoja täyssähköautoille ja ladattaville hybrideille. Kaupungin omaan kalustoon hankitaan pääsääntöisesti vain yllämainitut kriteerit täyttäviä henkilöautoja. Myös taksien vähäpäästöisyyttä edistetään siten, että taksia tilattaessa pyydetään toimittamaan vähäpäästöinen auto.

Helsingin kaupunki ottaa käyttöön myös ympäristövyöhykkeen, joka koskee Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kilpailuttamaa Helsingin sisäistä ja seudullista bussiliikennettä sekä HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän kilpailuttamaa jätehuoltoa. HSL ja HSY laativat ympäristövyöhykkeen alueella liikkuville busseille ja jäteautoille erilliset päästökriteerit, jotka asetetaan vaatimuksiksi kilpailutuksessa. Ympäristövyöhyke kattaa ilmanlaadun kannalta ongelmallisimmat alueet eli kantakaupungin Hakamäentien eteläpuolella.

KANNUSTEITA KEVYEEN LIIKENTEeseen

HSL:n Reittioppaaseen rakennettiin kevään aikana päästölaskuri, joka kertoo valitun reitin hiilidioksidipäästöt. Päästölaskuri vertaa joukkoliikennematkan päästöjä henkilöautolla tehtyyn matkaan. Yhteenvedosta näkee, kuinka paljon henkilöautoiluun verrattuna päästöjä voi vähentää, jos valitsee pyöräilyn tai kävelyn tai käyttää joukkoliikennettä. Päästöjen lisäksi laskuri laskee myös kulkijan energiankulutusta, jota havainnollistetaan kilokaloreiden lisäksi suklaapaloina. Reittioppaan laskurit on kehitetty osana HSY:n vetämää Julia 2030 Life+ EU -ilmastohanketta.

Espoon kaupunki ja Espoon Yrittäjät lähettivät 200 suurimmalta espoolaiselle yritykselle haasteen osallistua leikkimieliseen pyöräilykisaan, jonka tavoitteena on kannustaa yhä useampi työyhteisö huomaamaan pyöräilyn kuntoa ja yhteishenkeä kohottava vaikutus. Internetpohjaista valtakunnallista kilometri-kisaa koordinoi Pyöräilykuntien verkosto, ja se järjestetään vuonna 2010 kolmatta kertaa. Toukokuun loppuun mennessä kisaan oli ilmoittautunut mukaan jo 55 espoolaista joukkuetta. Valtakunnallista Pyörällä töihin -päivää 11.5.2010 juhlistettiin lisäksi Espoon valtuustosalissa järjestetyllä seminaarilla.

Vuoden vantaalaiseksi pyöräilijäksi 2010 valittiin kuvataideopettaja Tuija Lindfors, joka pyöräilee kaikki tekemänsä matkat ympäri vuoden. Lindfors kertoo saavansa pyörämatkojen aikana parhaat ideat sekä oppitunneille että omiin taideteoksiinsa. Vuoden vantaalainen pyöräilijä valittiin nyt kolmannen kerran. Valinnan tavoitteena on nostaa pyöräilyä esille itsenäisenä

kulkutapana ja hyötyliikuntana sekä motivoida ihmisiä valitsemaan kestävä liikkumistapa.

VÄHÄPÄÄSTÖISEMPÄÄ AUTOLIIKENNETTÄ

Vantaalla on käynnistetty Syösy-tutkimushanke, jossa kehitetään uudenlaisia vähäpäästöisiä liikennepalveluja Marja-Vantaan ja Aviapoliksen liityntä- ja asiointiliikenteeseen. Tavoitteena on, että asukkaat, työntekijät ja vierailijat pääsevät liikkumaan ovelta ovelle joukkoliikenteen avulla. Uudenlaiset liikennepalvelut suunnitellaan perinteisen joukkoliikenteen ja yksityisautoilun välimaastoon. Myös kevyen liikenteen tarpeet otetaan huomioon. Tähtäimessä on ottaa uusia liikennepalveluja käyttöön kolmessa vaiheessa: nopealla aikataululla, kehäradan valmistuessa 2014 ja pidemmällä aikavälillä 2030. Hankkeeseen osallistuvat Vantaan kaupungin lisäksi Green Net Finland, Vantaan Innovaatioinstituutti, Ensto Finland, Vantaan Energia Sähköverkot, HSL, Finavia, Kauppakeskus Jumbo, European Batteries, Hermia ja City Car Club. Puolentoista vuoden pituinen hanke on osa Tekesin Kestävä yhdyskunta -ohjelmaa ja se päättyy syyskuussa 2011.

Espoon kaupunki, Valmet Automotive, Fortum ja Nokia ovat käynnistäneet sähköautoilun kehityshankkeen Otaniemi-Keilaniemi-Tapiola -alueella. Tavoitteena on luoda alueesta Living Lab -ympäristö, jonka kaupunkisuunnittelussa otetaan huomioon ympäristövaatimukset. Eco Urban Living -hanke tähtää sähköautojen lataamisen tarvitseman infrastruktuurin nopeaan kehitykseen. Hanke työskentelee tiiviisti Aalto yliopiston ja

Kuva: HSL

HSL:n Reittioppaaseen lisättiin eri liikennevälineiden hiilidioksidipäästöt. Päästölaskuri vertaa joukkoliikennematkan päästöjä henkilöautolla tehtyyn matkaan. Laskuri on kehitetty osana Julia 2030 -ilmastohanketta.

VTT:n kanssa tehdäkseen Espoosta kansainvälisesti johtavan sähköautoilun osaamiskeskuksen. Eco Urban Living -hanke luo myös perustan kansainväliselle yhteistyölle johtavien yritysten, kaupunkien ja yliopistojen kanssa.

HSL testasi toukokuussa erikoispitkän 25 m pitkän bussin soveltuvuutta Helsingin seudun liikenteeseen Jokerilinjalla 550. Linjan matkustajamäärät ovat kasvaneet niin suuriksi, että nykyiset bussit täyttyvät ruuhka-aikoina ääriään myöden. Suuren paikkaluvun lisäksi testibusseissa päästöt ovat alhaiset hybriditekniikan ansiosta. Bussin kaikista ovista saa nousta sisään ja poistua raideliikenteen tapaan. Matkan voi maksaa jokaisen oven läheisyyteen sijoitetulla matkakortin lukijalaitteella.

ENERGIATEHOKKUUTTA RAKENTAMISEEN JA TOIMITILOJEN KÄYTTÖÖN

HSY:n vetämän Julia 2030 -ilmastohankkeen Julkiset toimitilat -projektissa on valittu 34 kaupunkien toimipistettä, joissa vähennetään toimitilojen käytöstä eli lämmityksestä, sähkönkulutuksesta, paperinkulutuksesta, jätteistä ja henkilöstön työasiointimatkoista aiheutuvia kasvihuonepäästöjä kymmenellä prosentilla vuodesta 2009 vuoteen 2012 mennessä. Näissä pilottikiinteistöissä on mukana muun muassa päiväkoteja, kouluja, uimahalleja, monitoimitaloja, terveysasemia, toimistoja ja tekninen varikko.

Jokaiseen pilottikiinteistöön on koulutettu ekotukihenkilö, jonka tehtävänä on motivoida ja ohjeistaa henkilöstöä, jotta ilmastonäkökulma huomioitaisiin koko työyhteisön toiminnassa. Julia 2030 -hankkeessa on koulutettu vuoden 2009 keväästä lähtien yhteensä jo yli 200 uutta ekotukihenkilöä Espooseen, Vantaalle, Keravalle, Kirkkonummelle ja Kauniasiin. Helsingissä on jo yli 600 koulutettua ekotukihenkilöä. Ekotukihenkilöt laskevat WWF:n ylläpitämällä ja yhdessä HSY:n kanssa kehittämällä Ilmastolaskurilla pilottikiinteistöjen kasvihuonekaasupäästöt sekä lisäksi sähkön, kaukolämmön, paperiostojen ja syntyneiden jätteiden aiheuttamat kustannukset euroina. Näin saadaan näkyväksi ekotukitoiminnan saavuttamat hyödyt esimerkiksi paperin säästössä. Ympäristönäkökohdat huomioidaan myös hankinnoissa ja liikkumisessa. Tuloksilla motivoidaan myös kaupunkien päättäjiä entistä ilmastoystävällisempään valintoihin.

Keväällä toteutettiin toista kertaa Espoon kaupungin ja Metropolia ammattikorkeakoulun yhteinen mittausprojekti, jossa tavoitteena oli selvittää pistokokein kaupungin koulujen ja päiväkotien sisäilman laatua ja energiataloutta sekä saada tietoa kaupungin energiatehokkuussopimuksen tueksi. Metropolia Ammattikorkeakoulun talotekniikan johdantokurssin opiskelijat esittelivät kaupungin kiinteistöissä tekemiensä mittausten tuloksia valtuustotalossa toukokuussa.

Ympäristöministeriö asetti tammikuussa työryhmän, joka laatii kansallisen ohjelman toimenpiteistä rakentamisen energiatehokkuuden lisäämiseksi. Energiatehokas rakennettu ympäristö -ohjelma tehdään ympäristöministeriön, Sitran ja Tekesin yhteistyönä. Ohjelman avulla halutaan parantaa rakentamisen

Kuva: HSY/karoliina Bärlund

Tuomarilan päiväkoti on yksi Julia 2030 -ilmastohankkeen pilottikiinteistöistä. Päiväkodissa seurataan ja vähennetään lämmityksestä, sähkön- ja paperinkulutuksesta, jätteistä ja henkilöstön työasioinnista aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä.

energiatehokkuutta, edistää kestävästä rakentamisesta ja lisätä uusiutuvan energian käyttöä. Osana työtä selvitetään laajasti rakennetun ympäristön ilmastovaikutuksia. Työryhmän puheenjohtajana on ministeri Vapaavuori ja työryhmän toimikausi päättyy tämän vuoden marraskuussa. Työryhmässä ovat mukana myös Helsingin kaupungin ja HSY:n edustajat.

UUSIA ENERGIARATKAISUJA

HSY:n kaatopaikkakaasua hyödyntävä kaasuvoimala vihittiin käyttöön toukokuussa. Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen alueella sijaitseva kaasuvoimala hyödyntää kaiken vanhalla ja uudella kaatopaikalla kerättävän kaatopaikkakaasun. Voimala tuottaa sähköä 15 megawatin teholla. HSY on päättänyt rakentaa myös biojätteen mädätyslaitoksen Ämmässuolle. Kaasuvoimalassa voidaan hyödyntää myös mädätyslaitoksen biokaasu. Biokaasusta tehdään kaasuvoimalassa sähköä ja lämpöä. Lisäksi se tuottaa lämpöä Ämmässuon alueen omaan käyttöön. Mädätyslaitoksen arvioidaan valmistuvan vuonna 2014.

Helsingin tontinluovutusehtoihin on ehdotettu liitettävän jatkossa vaatimus A-energialuokasta asuinrakennuksille, sähkölämmityskielto sekä liittymispakko kaukolämpöön. Myös Vantaa on määritellyt yhdeksi tonttien luovutusehdoksi kaukolämpöön liittymisen niillä alueilla, joille kaukolämpöverkko rakennetaan tai on jo rakennettu. Ehto koskee kaikkea asuinrakentamista. Määräystä ei sovelleta, jos rakennettava rakennus täyttää energiatehokkuusvaatimukset ja jos sen lämmitysjärjestelmä perustuu uusiutuvaan, vähäpäästöiseen energiaan.

HSY:n kaasuvoimala vihittiin Ämmäsuolla käyttöön toukokuussa. Kaasuvoimala hyödyntää kaiken vanhalla ja uudella kaatopaikalla kerättävän kaatopaikkakaasun.

Helsingin Energia, Helen Sähköverkko, ABB ja Nokia Siemens Networks allekirjoittivat toukokuussa aiesopimuksen teknologiayhteistyöstä tulevaisuuden älykkäiden energiaratkaisujen kehittämiseksi ja testaamiseksi Kalasataman alueella. Tavoitteena on maailmanlaajuisesti merkittävä älykkään sähköverkon mallialue, jossa uusinta energia-, informaatio- ja viestintäteknologiaa yhdistämällä luodaan kestävä kehityksen mukainen energijärjestelmä palveluineen myös muualla edelleen sovellettavaksi. Älykäs energijärjestelmä sisältää muun muassa paikallisen uusiutuvan sähköntuotannon, kuten aurinko- ja tuulivoiman, sähköautoilua tukevan infrastruktuurin ja sähkön varastoinnin sekä kotien ja liikerakennusten energiatehokkaan kiinteistöautomaation. Uusien palvelujen avulla sähkönkulutusta voi ohjata automaatiolla aikoihin, jolloin esimerkiksi tuulee ja tuulienergiaa on tarjolla ja toisaalta välttää käyttöä pörssisähkön hintapiikkien aikana.

Vantaa on mukana Tekes:n rahoittamassa Innovatiivinen muutuva aluerakentaminen -hankkeessa, jossa tavoitteena on synnyttää Suomeen nopeasti merkittävää osaamista kestävä kehityksen mukaiseen yhdyskuntasuunnitteluun ja aluerakentamiseen ja sen mukana uutta liiketoimintaa.

Espooseen Mankkaalle on päätetty pystyttää aurinkosähköjärjestelmä, jolla voidaan ladata sähköautoja. Aurinkosähkövoimalan sähkö on tarkoitettu Espoon kaupungin autoille. Aurinkopaneeleita on asennettu varikkorakennuksen katolle

noin 55 kW eli yhteensä 400 neliometriä. Ulkona sijaitsevasta näyttötaulusta ohikulkijat voivat seurata aurinkosähkön tuotantoa ja sähköautojen kulutusta. Järjestelmä tuottaa sähköä noin 45 000 kWh vuodessa. Tällä energiamäärällä katetaan 10-15 sähköauton vuotuinen kulutus kokonaisuudessaan. Mikäli ylimääräistä sähköä jää, se voidaan käyttää Varikon muuhun kulutukseen. Ylimääräinen tuotanto voidaan siirtää sähköverkkoon. Hankkeessa on mukana energiyhtiö Fortum.

HUOMIOTA ENERGIATEHOKKUUTEEN JA SÄHKÖNKULUTUKSEN

Helsingissä on käynnistetty hanke, jonka tarkoituksena on seurata energiankulutusta kaupunginosittain. Laskennassa otetaan huomioon lämmityksen ja sähkön lisäksi vedenkulutus ja jätteet. Hankkeen yhtenä lähtökohtana on tarjota uusia alueita ja rakennuksia suunnitteleville lisää tietoa siitä, miten aiemmin käytetyt rakennusratkaisut kuluttavat energiaa. Alueellista energiatehokkuusselvitystä ovat yhteistyössä suunnitelleet kiinteistövirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, talous- ja suunnittelukeskus, tietokeskus ja Helsingin Energia. Tietoja tutkijoille ovat luovuttaneet edellisten lisäksi HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut. Tutkimushanketta rahoittaa Lähiöprojekti. Syntynyttä yhteistyötä on tarkoitus jatkaa ja saada siitä vuosittainen toimintatapa. Ajatuksena on esitellä energiankulutusluvut kaikista kaupunginosista vuosittain ilmestyvässä Helsinki alueittain -julkaisussa.

Helsingin kaupungin yksiköitä on mukana Sitran Energia-ohjelman hankkeessa "Maunulan energiatalouden parantamisen ryhmäkorjaushanke MET". Hankkeessa tutkitaan mahdollisuuksia saattaa yhteen samalla alueella toimivat taloyhtiöt, yritysten toimitilat ja energiatehokkuuden parantamiseen liittyviä korjauspalveluja tuottavat yritykset. Tavoitteena on tehdä kokonaisesitys toimenpiteistä, joilla alueen energiatehokkuutta kehittämällä voidaan saavuttaa 30-50 prosentin säästö. Energiatehokkuuden parantaminen kohdistetaan lämmityksen, veden ja sähkön kulutukseen ja tavoitteena on löytää ja esittää kustakin osiosta 2-3 vaikuttavinta keinoa, joilla taloyhtiöiden näkökulmasta saadaan vaivattomimmin säästöjä aikaan. Tuloksena syntyy alueellinen toimintakonsepti, joka on sovellettavissa muille vastaavatyypisille asuntoalueille. Hanke tekee yhteistyötä valtakunnallisen KIMU, Kerrostalon ilmastonmuutos -projektin kanssa.

Helsingin Energia avasi toukokuussa uuden energiankäytön raportointipalvelun Sävel+, jossa asiakkaat voivat seurata omaa energiankulutustaan tunnin tarkkuudella. Palvelun kulutuskäyrä kertoo, milloin sähköä kuluu kotona eniten ja kulutusta voi verrata keskiarvokulutuksiin. Palvelussa voi vertailla kulutusta edellisvuoden tietoihin ja lukea kulutuksesta aiheutuneet hiilidioksidipäästöt. Sävel+ -raportointi toteutuu tuntitasoisena 150 000 taloudessa, joissa on etäluettava sähkönkulutusmittari. Kaikki Helsingin kaukolämpömittarit ovat tuntitasoisen palvelun piirissä vuoden 2013 loppuun mennessä. Kuukausitasoisena kulutustieto on kaikkien Helsingin Energian asiakkaiden käytettävissä jo nykyisellään raportointipalvelussa.

Helsinki allekirjoitti helmikuussa tietotekniikan energiatehokkuuden parantamista koskevan perussopimuksen (Green Digital Charter). Asiakirjassa allekirjoittajakaupungit sitoutuvat muun muassa pienentämään tietotekniikan jättämää hiilijalanjälkeä 30 prosenttia vuoteen 2020 mennessä. Eurocities -järjestön laatiman sopimuksen allekirjoittavat Helsingin ohella muun muassa Amsterdam, Malaga, Bologna ja Riika.

Vantaan kaupunki järjesti kuluneen lukuvuoden aikana ekotekokilpailun, jossa päiväkodit, koulut ja oppilaitokset kilpailivat sähkökulutuksen vähentämisessä ja säästämistapojen ideoinnissa. Mukana oli 19 päiväkotia sekä 34 koulua ja oppilaitosta. Ekotekokilpailun tavoitteena oli vähentää sähkönkulutusta, muuttaa kaupungin toimintatapoja ympäristöä säästäviksi, ja näin hillitä ilmastonmuutosta. Kilpailussa palkittiin suurimmat pudottajat, mutta myös parhaat ideat sähkönkulutuksen vähentämiseksi. Osallistujat pitivät ekotekopäiväkirjaa, joka oli yksi palkitsemiskriteereistä. Sähkön säästöön osallistuivat oppilaiden ja opettajien lisäksi kaikki kiinteistössä työskentelevät. Koulujen sarjan voitti Dickursby skola, joka vähensi sähkön kulutustaan 19,5 % lukuvuoden 2008-2009 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Päiväkotien sarjan voitti Ankkalammen päiväkotit hyvällä ekotekopäiväkirjallaan.

EARTH HOUR PIMENSI PÄÄKAUPUNKISEUDUN MAALISKUUSSA

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit ja HSY osallistuivat tänäkin vuonna Earth Hour -tapahtumaan. Lauantai-iltana 27.3. järjestetty tapahtuma näkyi selvästi Helsingin sähkönkulutuksessa. Helsingin Energian seurannan mukaan Earth Hourin vaikutus oli noin 25 megawattituntia, mikä vastaa yli tusinan tuulivoimalan tuotantoa. Tänä vuonna Earth Hour -vaikutus oli viimevuotista suurempi. Earth Hour näkyi myös kaupunkikuvassa taiteen muodossa. Pääkaupungin reaaliaikaisista energiankulutusseuranta hyödyntänyt Miska Knapekin taideteos "Energy Pulse" projisoitiin Kansallisteatterin seinään Earth Hour -iltana.

Earth Hour -tapahtuman yhteydessä Helsingin ympäristökeskus avasi ilmastoaloite -palvelun internetiin. Aloitteen antamisesta järjestettiin kilpailu yhdessä Helsingin Energian kanssa. Kilpailuun tuli 53 ehdotusta. Aloittekilpailun pääpalkinnon, ilmastoystävällisen Jopo-polkupyörän, voittaneessa aloitteessa ehdotettiin, että kaupunginosat ja taloyhtiöt voisivat kilpailla keskenään kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä energian- ja vedenkulutuksessa, liikkumisessa sekä kierrätysaktiivisuudessa. Ilmasto-aloitteita palkitaan myös jatkossa ja aloitteen voi tehdä Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen nettisivuilla.

Espoossa Earth hour -tapahtumaan valmistauduttiin järjestämällä julistekilpailu Espoon peruskouluille. Kilpailun tavoitteena oli tiedottaa koululaisille Earth Hour -tapahtumasta, ja kannustaa heitä pohtimaan ilmastonmuutosta. Julistekilpailuun saapui noin 90 työtä ja voittajaksi valittiin Rastaalan koulun 3b luokan "Ota töpseli irti" -teoksella.

Espoolaiset ja vantaalaiset kauppakeskukset olivat mukana kampanjassa sammuttamalla mainosvalonsa. Vantaalla valot sammuiivat myös kaupungintalolta ja Tikkurilan kirkosta. Vantaan seurakunnat olivat myös mukana järjestämällä lauantai-iltana rukoushetkiä kynttilän valossa eri kirkoissaan.

ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMISEN STRATEGIATYÖ ETENEE

Pääkaupunkiseudun ilmastonmuutokseen sopeutumisen taustaraportti valmistui toukokuussa. Työ on osa HSY:n ja pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteistä ilmastonmuutoksen sopeutumisstrategiatyötä, jota tehdään Julia 2030 ja BaltCICA EU-hankkeissa. Pääkaupunkiseudun sopeutumisstrategia on sekä alueellinen että kaupunkien yhteinen. Se keskittyy kaupunkiympäristöön ja rakennettuun ympäristöön. Keskeistä työssä on riskien tunnistaminen ja hallinta. Myös ilmastonmuutoksen vaikutusten ja sopeutumisen kustannuksia seudulla arvioidaan. Sopeutumisstrategia valmistuu vuoden 2011 lopulla.

Espooseen Mankaalle on asennettu aurinkopaneeleita varikkorakennuksen katolle. Järjestelmä tuottaa sähköä noin 45 000 kWh vuodessa.

Kuva: HSY/karoliina Bärlund

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
PL 100, 00066 HSY, Opastinsilta 6 A, 00520 Helsinki
Puh. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

HRM Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
PB 100, 00066 HRM, Semaforbron 6 A, 00520 Helsingfors
Tfn. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi